

Perheneuvonnan erityiskoulutus 60 op

Perheneuvonnan erityiskoulutus on tarkoitettu perheasiain neuvottelukeskoksissa työskenteleville perheneuvojille, jotka on valittu virkaan tai jotka toimivat pitkissä määräaikaisissa (vähintään 1,5 vuotta) tai osa-aikaisissa työsuhteissa. Perheneuvojan sekä perheneuvonnan johtajan viran vastaanottaminen edellyttää suostumusta suorittaa perheneuvonnan erityiskoulutus.

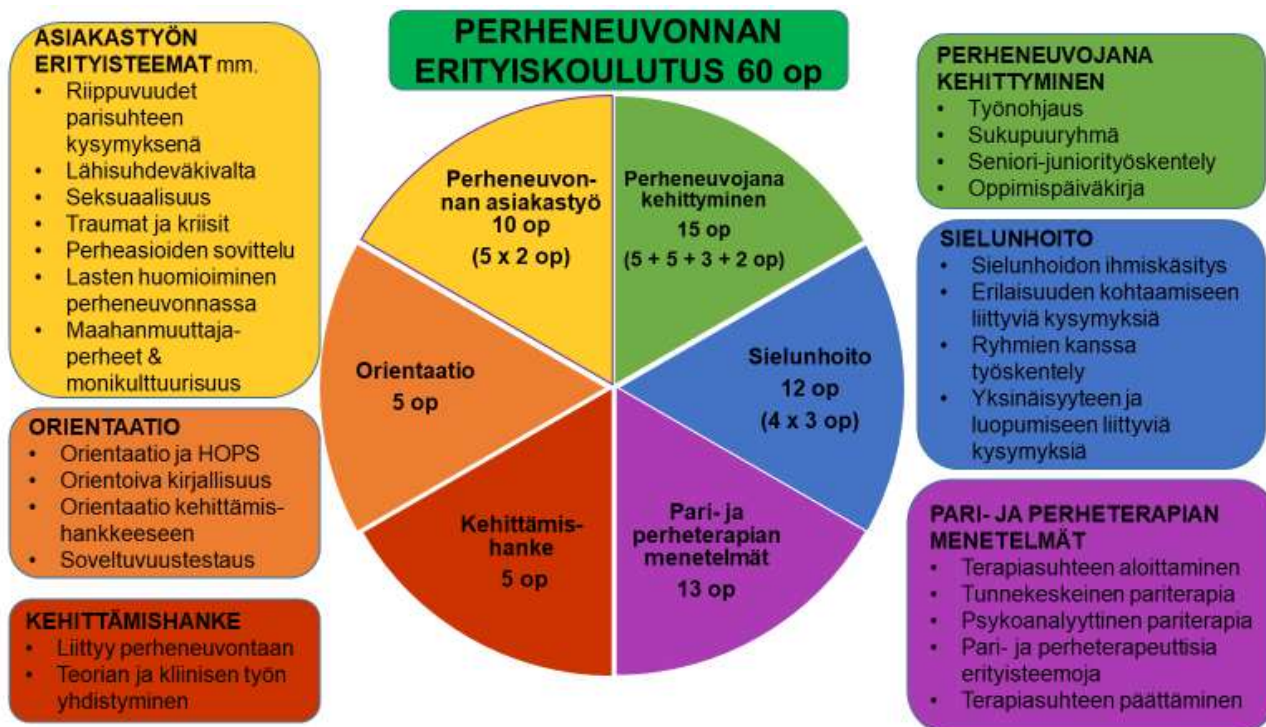
Perheneuvonnan erityiskoulutus (60 op) syventää perheneuvonnan perusosaamista, vahvistaa erityisosaamista sekä laaja-alaista asiantuntijuutta kirkon työssä. Sen keskeisin tunnuspiirre on osaamisen, toiminnan ja työn kehittäminen sekä ennakointi ja uuteen suuntautuminen. Koulutus voidaan suorittaa kahdessa osassa, jolloin sen suorittaminen on mahdollista myös useamman määräaikaisen työsuhteen aikana. Erityiskoulutukseen osallistumista suositellaan myös määräaikaisissa ja osa-aikaisissa työsuhteissa. Koulutus kokonaisuudessaan kestää noin kolme vuotta. Erityiskoulutukseen valinta edellyttää soveltuvuustutkimuksesta saatua hyväksyvää arviota. Perheneuvonnan erityiskoulutus sijoittuu tasolle 6 kansallisessa tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksessä (FINQF).

Perheneuvojan työ

Koulutuksen tavoitteena on antaa opiskelijoille valmiuksia toimia kirkon perheneuvonnan perustehtävän ja arvojen mukaisesti ([Perheneuvonnan suuntaviivoissa vuoteen 2022](#)). Kirkon perheneuvonnan tavoitteena on vahvistaa kokonaisvaltaista hyvinvointia sielunhoidollisen ja terapeuttisen vuorovaikutuksen keinoin erityisesti parisuhteeseen ja perheeseen liittyvien vaikeuksien keskellä sekä elämän kriisitilanteissa. Ihmistä autetaan asettumaan suhteeseen niin itsensä, toistensa kuin Jumalan kanssa. Perheneuvojan työn keskeisenä osana on olla mukana yksilöiden, pariin ja perheiden ristiriidoissa ja auttaa asianosaisia löytämään uusia näkökulmia ja toivoa vaikeisiin elämäntilanteisiin. Perheneuvonnassa pyritään erityisesti pitämään mielessä lapsen etu ja tarve turvallisiin lähisuhteisiin.

Perheneuvonnan erityiskoulutuksen osaamistavoitteina on, että osallistuja

- hallitsee terapiaprosessin periaatteet ja taustateoriat
- tunnistaa terapiaprosessin vaiheet ja osaa ohjata prosessia perheneuvonnan asiakkaiden ainutlaatuiset tilanteet huomioiden ja ymmärtäen oman osuutensa terapiasuhteen kehittymiselle
- osaa jäsentää yksilön, parisuhteen ja perheen kehitysvaiheita ja sekä ymmärtää kehityksellisten puutteiden vaikutuksia ihmissuhteisiin
- osaa olla auttavalla tavalla läsnä kriisien ja traumaattisten tilanteiden keskellä elävien asiakkaiden elämässä
- tunnistaa ja sietää erilaisuutta niin itsessään kuin asiakkaissaan ja työyhteisössään
- osaa yhdistää psykoterapian ja sielunhoidon lähestymistapoja ja soveltaa monipuolisesti tutkimustietoa kehittäessään perheneuvontaa seurakunnassa ja paikallisissa verkostoissa ja
- tunnistaa omat ammatilliset rajansa sekä osaa itsenäisesti kehittää työtään ja osaamistaan asiantuntijana.

Kuva 1 Perheneuvonnan erityiskoulutuksen rakenne

Koulutuksen rakenne ja sisällöt

Koulutus on laajuudeltaan 60 opintopistettä ja se rakentuu **kuudesta moduulista** seuraavasti:

1. Orientaatio 5 op

Osaamistavoitteet: Osallistuja

- hahmottaa koulutuksen kokonaisuuden ja omia kehittämistavoitteitaan perheneuvojana laadittuun oman henkilökohtaisen opintosuunnitelman yhdessä kouluttajan kanssa
- ymmärtää oman kasvuhistoriansa merkitystä ammatilliselle kasvuun
- alkaa hahmottamaan omaa ammatti-identiteettiään perheneuvojana sielunhoidon ja psykoterapian rajalla.

Sisältö

- Henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatiminen
- Orientoiva kirjallisuus
- Orientaatio kehittämishankkeeseen
- Orientaatio sukupuoli- ja sukupuutyöskentelyyn
- Omien ammatillisen kehitykseen liittyvien kasvukohtien ja vahvuuksien tunnistaminen psykologin avulla (ellei ole käynyt soveltuvuustestissä aikaisemmin perheneuvojan työhön hakeutessaan).

Vastuhenkilö: johtava asiantuntija Anne Anttonen / Kirkon kasvatus ja perheasiat

2. Kehittämishanke 5 op

Osaamistavoitteet: Osallistuja

- osaa soveltaa teoreettista tietoa kliniseen työhönsä perheneuvojana, omaan henkilökohtaiseen kehittämiseensä tai työyhteisönsä kehittämiseen.

Sisältö

- Perehtyminen aiheeseen liittyvään kirjallisuuteen
- Tiedon soveltaminen kliniseen työhön ja toiminnan reflektointi ja arviointi esimiehen/työyhteisön/ryhmän kanssa
- Hankeraportin kirjoittaminen

Vastuuhenkilö: asiantuntija Anne Anttonen / Kirkon kasvatus ja perheasiat

3. Pari- ja perheterapian menetelmät 13 op

Osaamistavoitteet: Osallistuja

- hahmottaa ja osaa ohjata psykoterapeuttista prosessia erityisesti pari- ja perheterapeuttina
- tuntee keskeisimmät psykoterapeuttiset viitekehykset ja osaa soveltaa niitä työskennellessään parien ja perheiden kanssa
- tuntee pariopsykoterapiaa hoitomuotona
- osaa integroida erilaisia pari- ja perheterapeuttisia lähestymistapoja ja soveltaa niitä yksittäisten asiakkaiden, parien ja perheiden tilanteisiin auttavalla tavalla.

Jaksot

- A. Terapiasuhteen aloittaminen**
- B. Tunnekeskeinen pariterapia I**
- C. Tunnekeskeinen pariterapia II**
- D. Psykoanalyttinen pari- ja perheterapia I**
- E. Psykoanalyttinen pari- ja perheterapia II**
- F. Pari- ja perheterapeuttisia erityisteemoja**
- G. Terapiasuhteen päättäminen**

Vastuuhenkilö: johtava asiantuntija Anne Anttonen / Kirkon kasvatus ja perheasiat

4. Sielunhoito 12 op

Jaksot

- A. Kristillisen sielunhoidon ihmiskäsitys 3 op
- B. Erilaisuuden kohtaamiseen liittyviä kysymyksiä 3 op
- C. Ryhmien kanssa työskentely 3 op
- D. Yksinäisyyteen ja luopumiseen liittyviä kysymyksiä 3 op

A. Kristillisen sielunhoidon ihmiskäsitys 3 op

Osaamistavoitteet: Osallistuja

- alkaa hahmottaa työtään perheneuvojana sielunhoidon näkökulmasta
- ymmärtää ihmisen sisäistä maailmaa kokonaisvaltaisesti sielun, mielen ja ruumiin jatkuvana yhteytenä toisiinsa
- ymmärtää ihmissuhteiden ja Jumalasuhteen välisiä yhteyksiä ja hengellisyyden merkitystä ihmisen hyvinvoinnille.

Sisältö: Sielunhoidon perusteet, psykosomatiikkaa, spiritualiteetti, sielunhoidon ja psykoterapian välinen suhde

B. Erilaisuuden kohtaamiseen liittyviä kysymyksiä 3 op

Osaamistavoitteet: Osallistuja

- tunnistaa ja hyväksyy itsessään olevia erilaisia puolia ja ristiriitaisuutta
- tunnistaa ja hyväksyy erilaisissa kulttuurisissa ja uskonnollisissa ympäristöissä syntyvää ajattelua
- osaa antaa tilaa ja kunnioittaa erilaisuutta ja asiakkaan ainutlaatuisuutta sielunhoidollisissa kohtaamisissa.

Sisältö: itsessä olevan monikerroksisuuden tunnistaminen, eri uskontojen ja hengellisten perinteiden käsityksiä perheestä ja parisuhteesta, erilaisuuden huomioiminen ja kunnioittaminen sielunhoidossa

C. Ryhmien kanssa työskentely 3 op

Osaamistavoitteet: Osallistuja

- ymmärtää ryhmän jäsenten välisiä vuorovaikutussuhteita ja ilmiöitä
- tunnistaa omaa tapaansa osallistua ryhmän toimintaan
- osaa ohjata ryhmää ryhmän tavoitteiden suuntaisesti
- tunnistaa oman roolinsa työyhteisön jäsenenä
- hahmottaa omia rajojaan työssään sekä tunnistaa omaan ja työyhteisön työhyvinvointiin liittyviä tekijöitä.

Sisältö: ryhmädynamiikan kysymyksiä, ryhmissä tapahtuva sielunhoito, työyhteisön ja työhyvinvoinnin kysymykset

D. Yksinäisyyteen ja luopumiseen liittyviä kysymyksiä 3 op

Osaamistavoitteet: Osallistuja

- tunnistaa ja ymmärtää eroon, menetyksiin ja luopumiseen liittyviä prosesseja
- osaa olla tukena sairauten ja kuolemaan liittyvissä kriiseissä
- ymmärtää elämän rajallisuuteen ja menetyksiin liittyvää eksistentiaalista pohdintaa.

Sisältö: yksinäisyys ja menetykset sielunhoidon kysymyksinä, sairauden ja kuoleman kohtaaminen sielunhoidossa ja perheneuvonnassa, erokysymykset sielunhoidossa

Vastuuhenkilö: asiantuntija Anne Anttonen / Kirkon kasvatusta ja perheasiat

5. Perheneuvojana kehittyminen 15 op

Osaamistavoitteet: Osallistuja

- tunnistaa omia vahvuuksiaan sekä kehittämistä vaativia alueitaan perheneuvojana
- ymmärtää kasvuhistoriansa merkityksen ammatilliselle kasvulleen
- hahmottaa omaa tapaansa oppia ja kykenee soveltamaan oppimaansa uusiin ainutlaatuisiin tilanteisiin elämässään ja työssään.

Sisältö

- A. Työnohjaus (60 h) 5 op**
- B. Sukupuuryhmä 5 op**
- C. Seniori-juniorityöskentely, asiakastyön raportointi (40 x 45 min.) 3 op**
- D. Oppimispäiväkirja 2 op**

Työnohjaajana voi toimia perheneuvoja tai muu psykoterapia-alan ammattilainen, jonka opiskelijan esimies (perheasiain neuvottelukeskuksen johtaja) on arvioinut riittävän päteväksi. Seniori-juniorityöskentelyn seniorina voi toimia yksi tai useampi kokeneempi perheneuvoja. Kouluttajataho vastaa sukupuuryhmien työskentelystä.

Vastuuhenkilö: asiantuntija Anne Anttonen / Kirkon kasvatusta ja perheasiat

6. Asiakastyön erityisteemat 10 op (5 pakollista jaksoa)

Osaamistavoitteet: Osallistuja

- tuntee syvemmin perheneuvonnan asiakastyön keskeisimpiä aihealueita
- ymmärtää ajassa olevien ilmiöiden vaikutuksia kirkon perheneuvontaan ja
- osaa soveltaa erilaisia näkökulmia asiakastyöhön perheneuvonnassa

Opiskelija osallistuu viiteen eri teemakoulutukseen erityiskoulutuksen aikana. Koulutuksia järjestetään mm. seuraavista teemoista:

- A. Riippuvuus pari- ja perheterapiassa 2 op**
- B. Seksuaalisuus 2 op**
- C. Traumot ja kriisit perheneuvonnassa 2 op**
- D. Perheasioiden sovittelu 2 op**
- E. Lähisuhdeväkivalta 2 op**
- F. Lasten huomioiminen perheneuvonnassa 2 op**
- G. Maahanmuuttajaperheet ja monikulttuurisuus perheneuvonnassa 2 op**

Teemat voivat vaihtua ajankohtaisten tarpeiden mukaan. Vastuuhenkilö: asiantuntija Anne Anttonen / Kirkon kasvatusta ja perheasiat

Koulutuksen suorittaminen

Erityiskoulutuksen voi suorittaa kahdessa osiossa, joista molemmat järjestetään noin kolmen vuoden välein. Molemmat osiot alkavat *Orientaatio*-moduulilla (5 op) Tämän jälkeen voi jatkaa joko *Pari- ja perheterapian menetelmät*-moduulilla (13 op) tai *Sielunhoito*-moduulilla (12 op). Näiden moduulien ohella opiskelija aloittaa *Perheneuvojana kehittymisen* moduulin eri osioineen, *kehittämishankkeen* työstämisen sekä puolivuositain toteutuvat *Asiakastyön erityisteemat* -moduulin jaksot. Teemamoduulien jaksoista viisi tulee sisällyttää erityiskoulutukseen. Muita jaksoja voi suorittaa myöhemmin vapaaehtoisena täydennyskoulutuksena. Koulutuksen suorittamiseen menee yhteensä noin 3 vuotta.

Koulutuksen alussa opiskelija laatii yhteistyössä kouluttajan kanssa henkilökohtaisen opintosuunnitelman. Koulutuksen moduuleita tai niiden osaamistavoitteita voidaan hyväksi lukea seuraavin periaattein:

- Mikäli pari- ja perheterapeutti on aikaisemmassa koulutuksessaan suorittanut sukupuuryhmää vastaavan työskentelyn (vähintään 10 päivää), se hyväksi luetaan perheneuvojana kehittymisen moduulissa.
- *Pari- ja perheterapian menetelmät* -moduuli voidaan hyväksi lukea paripsykoterapeuttikoulutuksen suorittaneelle.
- *Sielunhoito*-moduuli voidaan hyväksilukea *Kirkon sielunhoidon erityiskoulutuksen* suorittaneelle.

Koulutuksen kustannukset

Koulutus toteutetaan lähijaksojen ja etäjaksojen vuorotteluna. Varsinaisten osallistumismaksujen lisäksi kustannuksia kertyy lähijaksojen majoitus- ja matkakuluista seuraavalla tavalla:

- Orientaatio: lähijakso (1 pv), ei osallistumismaksua
- Soveltuvuusarviointi (ellei ole suoritettu virkaan/tehtävään haettaessa): tutkimuskulut
- Pari- ja perheterapian menetelmät: lähijaksoja 7 (2 pv), osallistumismaksu
- Sukupuuryhmä: lähijaksoja 8 (2 pv), ei osallistumismaksua
- Asiakastyön erityisteemat: lähijaksoja 5 (3 pv), osallistumismaksu
- Sielunhoito: lähijaksoja 4 (3 pv), osallistumismaksu

Todistukset

Osallistuja saa todistuksen suorittamastaan moduulista. Todistuksen koko erityiskoulutuksesta antaa Kirkon koulutuskeskus sen jälkeen, kun kaikki moduulit on suoritettu.

Erityiskoulutuksen järjestäjä ja toteuttaja

Perheneuvonnan erityiskoulutuksen järjestäjä on Kirkon koulutuskeskus. Perheneuvonnan erityiskoulutuksen toteutuksesta vastaa Kirkkohallituksen kasvatusta ja perheasiat -yksikkö. Vastuukouluttajana toimii perheasioiden ja perheneuvonnan asiantuntija Anne Anttonen (anne.anttonen@evl.fi), p. 050 579 2648.